

Genesis 37:1-11 | Gekozen!

Voortrekken is niet eerlijk en kan tot grote problemen leiden. Toch kiest God ook bepaalde mensen uit. Zoals Jozef, en Jezus. Maar niet om hen voor te trekken, maar om hen tot zegen te laten zijn. Waar ben jij voor gekozen?

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: Opwekking 176

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: Psalm 121 : 1 en 4

Gebed

Lezen: Genesis 37 : 1 – 11

Zingen: Psalm 33 : 4 en 5

Preek over Genesis 37 : 1 – 11

Zingen: GKB Gezang 118 : 1, 2 en 3

Leefregels

Zingen: Psalm 119: 66

Zingen: 'Dooop' van Sela (als dooonderwijs)

Dooop Stefan Hagg

Zingen: LvK Gezang 334 : 1, 4 en 5

Gebed

Collecte

Zingen: Opwekking 518

Zegen

Gekozen!

Inleiding

dia 1 – zwart

Die Jozef zeg...

Jakob verwent hem behoorlijk!

Jozef wordt voorgetrokken.

En daar wil ik het even over hebben: voortrekken.

Wie van jullie is wel eens voorgetrokken?

Even je vinger omhoog als je wel eens bent voorgetrokken.

Wie wil daar wel over vertellen?

Eventueel eigen inbreng:

als oudste kleinkind kreeg ik afgedankte computer,

en als ik een betere kreeg, schoven mijn afdankertjes door

Het is best handig als je wordt voorgetrokken.

Voor anderen is het alleen wat minder leuk...

Jozefs broers vinden het stom: ze zijn jaloers.

Wie heeft dat wel eens gehad?

Dat je jaloers was op iemand die werd voorgetrokken?

Weer graag je vinger omhoog.

Wie wil hier iets over vertellen?

Het is niet eerlijk als anderen worden voorgetrokken.

Helemaal niet als het steeds dezelfde zijn.

Als iemand anders het lievelingetje is, en jij het pispaaletje...

dia 2 – gekozen!

Voortrekken is van alle tijden.

Jozef werd al voorgetrokken, en sinds die tijd is er weinig veranderd.

Maar doet God daarin ook mee?

Want niet alleen Jakob, ook God kiest voor Jozef!

Maar God kiest wel op een heel andere manier.

Vanochtend duiken we daar wat dieper in,

met als thema: 'gekozen!'

1. Keuzes sluiten buiten

dia 3 – keuzes sluiten buiten

Jozef is Jakobs lieveling, hij is de uitverkorene.

En daarmee begint de ellende.

Het probleem is dat als mensen zulke voorkeuren hebben, ze niet alleen ergens voor kiezen, maar ook ergens tegen. Jakob kiest voor Jozef, en dus tegen de broers. Als je voor de een kiest, sluit je anderen buiten.

dia 4 – Jakob kiest voor Jozef

Van al zijn zonen hield Jakob het meest van Jozef.

Waarom eigenlijk?

Was het omdat Jozef de gezelligste van het stel was?

Was het omdat ze hielden van dezelfde muziek?

Of was het omdat Jozefs karakter op dat van Jakob leek?

Nee.

De reden dat Jakob zo van Jozef houdt,

is dat elke keer als hij naar Jozef kijkt, hij moet denken aan Rachel,

Jozefs moeder, en Jakobs lievelingsvrouw.

Rachel was alles voor Jakob, Rachel was de vrouw die hem gelukkig moest maken.

Maar Rachel is er niet meer.

Ze is gestorven toen ze haar tweede zoon baarde, Benjamin.

Jozef moet haar plaats innemen, en wordt door Jakob verafgood.

Nu is het nog tot daar aan toe dat Jakob zijn voorkeuren heeft.

Ik bedoel, zulke voorkeuren ontstaan nu eenmaal.

Je hebt een lievelingszus of lievelingsbroer.

Voor ouders is dat al ingewikkelder:

als je merkt dat je met één kind meer hebt dan met de andere.

Toch is dát nog niet het probleem.

Het gaat erom wat je met je voorkeur doet.

En daar gaat Jakob helemaal de mist in.

Omdat Jozef zijn lieveling is, trekt hij hem voor.

En dan niet eens stiekem, maar zo dat iedereen het kan zien:

Jozef krijgt een prachtige jas.

Dat was niet zomaar een mooi cadeau.

De jas van Jozef was vooral een statussymbool.

dia 5 – BMW

Als je het verhaal naar vandaag verplaatst,
zou Jozef voor zijn 'sweet 17' een dikke BMW hebben gekregen,
een 5-serie met massagestoelen en crèmekleurige lederen
bekleding,

van die bekleding waar je elk viezigheidje op ziet.

Zo'n auto is niet bedoeld om met je smerige modderkieren in te
gaan zitten.

Met die jas is dat ook zo: niet geschikt om in te werken,
en al helemaal niet om vuile handen te maken.

Een statussymbool bij uitstek.

dia 6 – dat maakt Jozef verwaand

Jakob maakt er een potje van.

Hij verwent Jozef gruwelijk, om het verdriet in zijn leven te
verwerken.

Dus Erik en Gerardina, en alle andere ouders ook,
neem alsjeblieft geen voorbeeld aan Jakob.

Een beetje verwennen op zijn tijd, dat moet kunnen.

Maar bij Jakob en Jozef is het einde zoek.

En dat laat Jozef niet koud.

Jozef maakt geen al te beste indruk.

Hij komt over als verwend nest.

Een beetje zoals Jozef Geelman in de boeken en films over
Pietje Bell,

met een vader die er bij elke streek van Pietje op wijst
dat zijn Jozef zoiets nooit zou doen.

Het zou mij niets verbazen als deze Jozef naar die van ons is
vernoemd...

En dan krijgt Jozef ook nog van die dromen,

die precies bij dat beeld passen dat Jozef verwaand is.

Jozef heeft een vader die hem aanbidt, en dat smaakt naar
meer:

hij droomt dat ook zijn broers voor hem buigen.

Je droomt van wat je graag wilt,

je droomt van wie je graag wil zijn,

en het is wel duidelijk dat het Jozef naar het hoofd gestegen is.

Dat is ook precies wat zijn vader en broers er in horen: de dromen van iemand met grootheidswanen.

dia 7 – Jozef wordt zelf buitengesloten

Maar eigenlijk is Jozef slachtoffer van hoe zijn vader doet. Jakob kiest voor Jozef, en sluit daarmee zijn andere kinderen buiten.

Maar juist daardoor is Jozef geworden wie hij is, en hebben zijn broers zo'n hartgrondige hekel aan hem. Uiteindelijk wordt Jozef net zo goed buitengesloten.

Wat een puinhoop!

Allemaal door menselijke voorkeur, waardoor anderen worden buitengesloten.

Zulke voorkeuren hebben we allemaal, misschien in je familie, maar als het daar niet is, dan toch zeker in de gemeente of in je kring, wat ook je familie is.

Niemand wil worden buitengesloten, zoals ik er de pest in had dat als er voetbalteams moesten worden gekozen, ik altijd als laatste werd gekozen, zelfs als er meisjes meededen...

Niemand wil worden buitengesloten, maar wat is het moeilijk om niemand buiten te sluiten!

2. Gods keuze sluit in

dia 8 – Gods keuze sluit in

Kiezen voor bepaalde mensen lijkt een garantie voor problemen. Maar God kiest net zo goed.

Jozef is niet alleen Jakobs uitverkorene, Jozef is ook Gods uitverkorene!

Maar als God kiest, sluit hij anderen niet buiten:

Gods keuze sluit juist in.

dia 9 – ook God kiest voor Jozef

Je zou denken dat God wel in gaat grijpen bij familie Jakob.

Jozef moet weer op zijn plek worden gezet, met beide voeten op de grond,
en Jakob moet gaan inzien dat hij de oorzaak van de problemen is.

Maar nee, God grijpt niet in.

God gaat juist mee in de keuze voor Jozef!

dia 10 – droom

Dat is wat die dromen zeggen.

Op een dag, aan het ontbijt, kan Jozef zijn mond niet houden.

‘Moet je horen, ik had vannacht zo’n bijzondere droom!’

Zijn broers kijken geërgerd, de verhoudingen waren al niet best.

‘Ik droomde van korenschoven.

We hadden allemaal een schoof, en die van jullie gingen buigen voor die van mij!’

Het loopt uit op een flinke ruzie.

Maar Jozef leert er niets van, en als hij weer droomt, deelt hij het weer:

‘Jongens, ik had vannacht weer zo’n droom.

Ik was een ster, en de zon, de maan en 11 sterren bogen voor mij neer’

Iedereen denkt dat Jozef het hoog in de bol heeft.

Het zijn typisch dromen voor Jozef.

Mocht hij willen, dat hij de baas werd over de hele familie.

Dat zullen zijn broers nooit laten gebeuren!

Ook Jakob wordt boos op Jozef.

Jozef moet niet denken dat hij de baas kan spelen.

Iets meer respect naar zijn vader zou gepast zijn.

Zelfs Jozef lijkt de dromen vooral te zien als iets waarmee hij zijn broers kan pakken.

Hij vertelt zijn dromen in ieder geval wel erg triomfantelijk...

dia 11 = dia 9

Toch is er meer aan de hand.

Dat de dromen precies bij Jozef passen neemt niet weg dat God iets wil zeggen.

Het zijn niet Jozefs grootheidswanen die met hem aan de haal gaan.

Het is God zelf die een tipje van de sluier van de toekomst oplicht.

Jakob weet dat ergens.

Hij wijst Jozef terecht, maar hij blijft er ook over nadenken: de dromen laten hem niet los, alsof hij weet dat het meer zijn dan dromen van een verwend joch.

In de dromen, helemaal aan het begin van de levensbeschrijving van Jozef,

maakt God al duidelijk dat hij een plan met Jozef heeft.

In de hoofdstukken die volgen lijkt het er misschien niet op, door de hoofdstukken heen wordt de puinhoop alleen maar groter, maar God kiest Jozef!

dia 12 – God kiest Jozef om tot zegen te zijn

God doet dat wel op een heel andere manier dan Jakob.

Jakob kiest Jozef als lieveling, als zoon om te verwennen.

Dat doet God niet.

De dromen maken al duidelijk waarvoor God Jozef kiest: om te heersen.

Dat woord kan heel negatief klinken, dat Jozef zich als een ware tiran zal gaan gedragen, maar dat is niet wat ermee bedoeld wordt.

Heersen is iets moois: het is zorgen voor wie aan jouw zorg is toevertrouwd,

het is helpen en de ander tot zijn recht laten komen.

Jozef wordt door God gekozen om tot zegen te zijn.

God kiest voor Jozef, maar daarmee sluit God de anderen niet buiten:

Gods keuze voor Jozef is een keuze voor de familie Jakob het toekomstige volk Israël, en zelfs een keuze voor de wereld,

Gods keuze sluit niet buiten, maar sluit in!

dia 13 – God kiest Jezus om ons in te sluiten

Daarin lijkt Jozef op Jezus.

Ook Jezus wordt door God gekozen.

In Marcus 1 staat dat Jezus wordt gedoopt door Johannes, en dat er dan een stem uit de hemel klinkt die zegt:

‘jij bent mijn geliefde zoon!’

God kiest voor Jezus, maar niet om ons buiten te sluiten.

Gods keuze voor Jezus is juist een keuze voor de wereld, een keuze voor jou.

God gaat heel anders met zijn lieveling om dan Jakob:

Jakob aanbidt Jozef, verafgoedt hem.

God laat zijn liefste gaan, naar de aarde,

en als blijkt dat de mensen hem niet moeten, laat God het gebeuren.

Net als Jozef staat Jezus er uiteindelijk alleen voor.

Moet hij lijden, om ons in Gods liefde in te sluiten.

God kiest voor zijn lieveling – voor jou!

En door die keuze voor Jezus,

mag ook Stefan in Gods liefde zijn ingesloten,

mag hij, net als Jezus zelf, gedoopt worden!

3. Waarvoor ben jij gekozen?

dia 14 – waarvoor ben jij gekozen?

‘Gekozen!’, dat is waar we het vanmorgen over hebben.

Jozef werd gekozen, door Jakob om vertroeteld te worden, maar ook door God om te heersen.

Jezus werd gekozen, om ons ons tot zegen te zijn.

En jij? Waarvoor ben jij gekozen?

Want als je gelooft in Jezus Christus,

als je gelooft dat je door Jezus delen mag in de liefde van de Vader,

dan ben jij ook gekozen!

Zometeen, als Stefan is gedoopt, krijgen jullie, Erik en Gerardina, een doopkaart,

ter herinnering aan de doop.

Op die kaart staat een tekst, uit Jesaja 43:

‘ik heb je bij je naam geroepen, je bent van mij!’

In het Nieuwe Testament staat het nog vaker,
dat christenen door God gekozen zijn.

Maar waarvoor dan?

dia 15 – verwacht niet dat God je vertroetelt

Nou, God kiest dus niet om te vertroetelen!

Verwacht van God geen prachtige gekleurde jas,
en ook geen dikke BMW met massagestoelen.

Verwacht van God niet dat hij je rijk maakt,

dat hij er wel voor zal zorgen dat jou alles voor de wind
gaat,

en dat als je tegenslag hebt,

dat het er dan aan ligt dat je niet goed genoeg gelooft.

Ja, het kan best zijn dat het goed met je gaat,

en dank God daar dan vooral ook voor.

Maar God kiest niet om te vertroetelen.

En dat geldt ook voor Stefan:

we hebben nog geen idee hoe zijn weg door het leven zal zijn,
wat hij zal meemaken aan mooie dingen maar ook aan verdrietige
dingen.

Maar als het tegenzit, betekent dat nog niet dat God zich
heeft teruggetrokken.

Hij is erbij, kijk maar naar Jozef!

Zelf lijkt Jozef dat niet zo goed te beseffen.

Alsof God hem net zoals Jakob kiest,

alsof ook God Jozef voortrekt.

Als Jozef had geweten hoe het met hem verder zou gaan,

had hij vast minder enthousiast zijn dromen gedeeld.

Jozef lijkt verwaand: ‘God heeft mij gekozen, daar hebben
jullie niet van terug!’

Hoe sta je als christen bekend?

Ben je er trots op dat God met je verder wil?

Kijk je neer op mensen die zonder God leven?

dia 16 – wees tot zegen voor de ander

Bedenk dan nog eens goed waarvoor God je heeft gekozen:

niet om je te vertroetelen, maar om tot zegen te zijn voor de ander,

juist ook voor hen die God niet kennen.

God kiest je, niet om de ander buiten te sluiten, maar juist om die ander door jou heen in te sluiten.

Petrus zegt in 1 Petrus 2:

‘u bent een uitverkoren geslacht’ – we zijn dus uitgekozen – ‘een koninkrijk van priesters, een heilige natie, een volk dat God zich verworven heeft om’ – en nu komt de taak –

‘de grote daden te verkondigen van hem die u uit de duisternis heeft geroepen

naar zijn wonderbaarlijke licht.’

Je bent dus gekozen om het goede nieuws van Jezus door te vertellen,

gekozen om tot zegen te zijn,

om in je woorden en daden Gods koninkrijk bekend te maken.

Bijvoorbeeld door niemand buiten te sluiten.

Wat is het belangrijk om daar, zeker in de gemeente, goed op te letten:

het is niet goed als we mensen aan de kant zetten,

als we hen het gevoel geven dat ze niet volwaardig meetellen.

God heeft een groot hart voor wie worden buitengesloten.

Ook Stefan krijgt zijn plaats in Gods plan met de wereld.

Wat zijn taak precies zal zijn, dat weten we niet, maar God weet wat hij doet.

God kiest mensen om zijn koninkrijk verder te brengen.

En eens, het staat in Openbaring 22,

‘zullen zij als koningen heersen’ – net als Jozef dus – ‘tot in eeuwigheid.’

Amen.